

Afdeling
Steller **Wieteke de Boer**
Onderwerp **Evaluatie groenparticipatie**

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 89 10   Bijlage(n) 1   Ons kenmerk RO12.2977494
Datum **2 6 APR 2012**   Uw brief van -   Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Eén van de ambities in ons Collegeprogramma is om bewoners te laten participeren en meer zeggenschap te geven over hun directe woonomgeving. Wij willen bewoners meer betrekken bij het onderhoud en beheer en ze de mogelijkheid geven actief te worden in het groen naast hun deur. Wij hebben daarom in de beleidsnota 'Groenparticipatie' concreet voorgesteld om experimenten te starten, waarbij bewoners een eigen invulling kunnen geven aan het openbaar groen. Deze beleidsnota hebben wij op 19 oktober 2010 vastgesteld. We hebben u hierover destijds geïnformeerd. Bijna anderhalf jaar na vaststelling evalueren we hoe het met groenparticipatie binnen onze gemeente gaat.

Waarom groenparticipatie?

Groenparticipatie levert een cruciale bijdrage aan een duurzame samenleving en het stedelijk groen profiteert op meerdere manieren van een grotere betrokkenheid van de bewoners. Het groen gaat er aantrekkelijker uitzien, de ecologische kwaliteit wordt verbeterd en de biodiversiteit in het stedelijke gebied neemt toe door het vergroten van de variatie in het groen. Bewoners investeren creativiteit en energie in hun eigen woonomgeving en ze worden ervoor beloond met extra woonkwaliteit en een hogere gebruikswaarde van hun eigen leefomgeving. Buren leren elkaar beter kennen en de sociale contacten worden versterkt. Op die manier draagt groenparticipatie bij aan de vermindering van het individualisme en versterkt het de leefbaarheid, het woonplezier en het gevoel van veiligheid in de straat.

Wat hebben we bereikt?

Een meer actieve rol van de bewoners in hun eigen leefomgeving vraagt om meer inzet van de gemeentelijke organisatie. Daarom is vanaf 2010 een coördinator groenparticipatie bij de gemeente aangesteld die participatieprojecten stimuleert en coördineert. Het initiatief voor groenparticipatie ligt bij de bewoners. De coördinator groenparticipatie denkt mee, geeft advies en ondersteunt de bewoners bij de uitvoering van een project.

Groenparticipatie, het meedoen met groen, slaat aan. Van de ruim 60 voorstellen die werden ingediend zijn inmiddels ruim 40 uitgevoerd. De overige plannen komen dit voorjaar aan bod. De groene wensen van Stadgers variëren van de aanleg van een geveltuin tot het creëren van een buurtmoestuin of het aanleggen van een fruitroute. De deelnemende bewoners zijn enthousiast over groenparticipatie, zowel over het proces als over het resultaat. Samen een stukje groen opknappen, samen een moestuin aanleggen. Dit geeft niet alleen meer kleur en variatie in de buurt, bewoners zien het vooral ook als een gezellig gebeuren waarbij burens elkaar beter leren kennen. De bewoners vinden het prettig dat de gemeente adviezen geeft en helpt bij de totstandkoming van een groeninitiatief.

Steeds meer mensen hebben belangstelling voor het verbouwen van hun eigen groente en fruit. Met het project *Eetbare Stad* haken we bij deze ontwikkeling aan. Vanaf 2009 hebben we samen met de Natuur- en Milieufederatie Groningen diverse *Eetbare Stad* projecten ondersteund. De projecten variëren van het aanplanten van fruit- en notenbomen tot de aanleg van buurtmoestuinen.

In bijlage 1 vindt u een overzicht van alle projecten in het kader van groenparticipatie. In bijlage 2 hebben we een aantal voorbeelden van groenparticipatie en *Eetbare Stad* uitvoeriger beschreven.

Samenwerking corporaties en bedrijven

In de beleidsnota 'Groenparticipatie' hebben we voorgesteld om groenparticipatie uit te breiden naar corporaties. De corporaties hebben vooral in de woonomgeving openbaar groen binnen hun eigendommen in beheer. Hier zou het voor bewoners mogelijk moeten zijn om het groenbeheer voor eigen rekening te nemen of een gemeenschappelijke tuin aan te leggen. We hebben de door ons opgedane kennis en expertise op het gebied van groenparticipatie aangeboden. Samen met woningbouwcorporatie Nijestee hebben we de mogelijkheden onderzocht voor de aanleg van een multiculturele buurtmoestuin in de Gelderse Roosstraat. In het voorjaar van 2012 zijn de bewoners begonnen met de aanleg van deze moestuin. In de Concordiabuurt hebben de gemeente, woningbouwcorporatie de Huismeesters en bewoners gezamenlijk 35 geveltuinen aangelegd. Aan de W.A. Scholtenstraat is het 'Nijetoentje' aangelegd, een pluktuin voor de bewoners op initiatief van werktheater Moi met medewerking van Nijestee. Wooncorporatie Lefier stelt gereedschap beschikbaar om gezamenlijk met bewoners tuinen op te knappen. De gereedschappen kunnen gratis worden geleend bij een uitgiftepunt in de buurt.

In het Nieuw Lokaal Akkoord 2.0 hebben de gemeente en de vijf Groninger corporaties afspraken gemaakt over bewonersparticipatie. Bewoners krijgen middelen om ideeën en dromen voor hun eigen omgeving uit te voeren. NLA 2.0 moet vooral vorm krijgen in de straten, de buurten en de wijken van de stad. Tot en met 2014 is een budget beschikbaar van 10 miljoen euro voor 15 wijken. Samen met bewoners wordt bekeken wat het best met dat geld in de wijken kan worden gedaan. Het kan hier ook gaan om projecten in het kader van groenparticipatie.

Ons voornemen is om bij nieuwe bedrijventerreinen afspraken te maken met bedrijven om een deel van het groenonderhoud zelf uit te voeren. In de beleidsnota 'Groenparticipatie' noemen we als voorbeeld het Parkmanagement op bedrijventerrein Westpoort. Hierbij zijn het onderhoud van het groen, het beheer van de openbare ruimte, de beveiliging en de bewegwijzering in handen van de gezamenlijke Vereniging Parkmanagement Westpoort. De Vereniging is eigenaar van een strook grond rond elke kavel. De gemeente Groningen is bijzonder lid om zo het onderhoud van privé en openbaar gezamenlijk te kunnen regelen. Wie een kavel koopt op Westpoort, wordt automatisch lid van de parkmanagementvereniging. Het bedrijventerrein is nog in ontwikkeling. Het Parkmanagement is daarom nog niet volledig ter uitvoering gebracht.

Op bedrijventerrein Zuidoost en Hoendiep werken een aantal bedrijven mee aan het gemeentelijke groenonderhoud. De winkeliers van Winkelcentrum Oost in Beijum hebben in 2011 contact gezocht met de coördinator groenparticipatie. Zij willen graag de bloembakken in het winkelcentrum onderhouden. Dit zal waarschijnlijk van start gaan in het voorjaar van 2012.

Communicatie

Wij hebben de afgelopen jaren veel bereikt op het gebied van groenparticipatie. De gevarieerdheid in projecten heeft ervoor gezorgd dat wij een voorbeeld zijn voor andere gemeentes. De coördinator groenparticipatie heeft in 2011 een lezing over groenparticipatie gegeven tijdens de themadag 'Goed Groen'. Deze themadag was door de Wageningen Universiteit georganiseerd voor gemeentelijke en provinciale beleidsmedewerkers, specialisten groen en voor hoveniersbedrijven. Op de 'Dag van de Stadslandbouw' heeft de coördinator samen met bewoners van de Gelderse Roosstraat uitleg gegeven hoe de stad Groningen groenparticipatie vorm geeft. De Natuur- en Milieufederatie Groningen verzorgt de nieuwsbrieven over '*Groningen – Eetbare Stad*'. Hierin wordt niet alleen een overzicht van initiatieven gegeven, maar ook een agenda met alle activiteiten op het gebied van de *Eetbare Stad*. Zo zijn er diverse lezingen gehouden, fietsexcursies langs voorbeeldprojecten georganiseerd en snoeicursussen voor fruitbomen gegeven.

Samen met de Natuur- en Milieufederatie zijn wij bezig met het ontwikkelen van een digitale kaart waarop alle groenparticipatieprojecten staan aangegeven. Wij verwachten dat deze kaart in oktober 2012 op internet beschikbaar is.

Op de gemeentelijke internetpagina kunnen bewoners informatie vinden over groenparticipatie. Hierop staat ook uitgelegd waar zij met ideeën naar toe kunnen. Er is een verwijzing gemaakt naar de folder 'meedoen met het groen'. Deze kan worden gedownload.

Financiën

Eind 2011 is de subsidieregeling Goed Idee Plus gestopt. Van deze subsidieregeling is in 2011 twee keer gebruik gemaakt voor aanvragen in het kader van groenparticipatie (Achterom en Vaargeul). Alle overige projecten zijn in 2011 betaald uit het

groenparticipatiebudget van € 35.000,-. Door de medefinanciering uit Goed Idee Plus zijn wij in 2011 net binnen het budget gebleven.

Het project Gelderse Roosstraat (aanleg multiculturele buurtmoestuin) is uit NLA 2.0 bekostigd. Het Wijkteam heeft begin 2012 hierover besloten. Het NLA 2.0 geldt alleen voor de krachtwijken. Projecten in overige wijken zullen financieel ondersteund worden vanuit het groenparticipatiebudget, dat voor 2012 is vastgesteld op € 35.000,-. Omdat wij niet meer gebruik kunnen maken van Goed Idee Plus is de kans aanwezig dat dit budget niet toereikend is voor het aantal te ondersteunen initiatieven. Initiatieven voor groenparticipatie zullen wij op volgorde van binnenkomst financieel ondersteunen totdat dit budget op is.

Conclusie

Wij zijn blij met de betrokkenheid van de bewoners bij hun eigen leefomgeving. De bewoners zelf zijn ook erg enthousiast omdat de buurt er kleurrijker uit ziet en het gezelligheid met zich mee brengt. Buren leren elkaar beter kennen en de sociale contacten worden versterkt. Groenparticipatie stelt bewoners in staat om meer diversiteit in hun directe leefomgeving te brengen. Door verschillende groenvormen en bloeiende plantensoorten krijgt een straat een eigen gezicht. Het groen gaat er aantrekkelijker uitzien en de ecologische kwaliteit wordt verbeterd. De variatie in projecten heeft er voor gezorgd dat wij als spreker zijn uitgenodigd voor de landelijke themadag 'Goed Groen' en 'Dag van de Stadslandbouw'.

Nieuwe aanvragen voor het participeren in het openbaar groen blijven binnenkomen. Gezien het succes ervan zullen wij in 2012 verder gaan met ondersteunen van bewonerswensen voor het groen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage 1: overzicht groenparticipatie projecten 2010-2011

X = gereed

Centrum

Nr	Locatie	Geveltuin/ boomspiegel	Groenpart.	Eetbare stad	Opmerking	Gereed
1	Bleekveld			X	Planten leifruit/fruitbomen	Voorjaar 2012
2	Achterom	X			Gevelgroen en geveltuintjes	Voorjaar 2012
3	Reitdiepskade	X			Geveltuintje	X
4	Sledemennersstraat				Onderzoek in afwachting rioolsanering	Vorbereiding

KOP

Nr	Locatie	Geveltuin/ boomspiegel	Groenpart.	Eetbare stad	Opmerking	Gereed
1	Heesterpoort		X		Onderzoek naar groenparticipatie	Vorbereiding
2	Agricolastraat	X			Aanleg geveltuin + nieuwe aanvraag bureu	X
3	Kapteinlaan	X			Diverse geveltuintjes 10 stuks	X
4	Kloosterstraat		X		Beheer heestervakken en bank	X
5	Tuinstraat 78	X			Aanleg geveltuin	X
6	Pioenstraat	X			Meerdere geveltuintjes	Voorjaar 2012
7	Akkerstraat	X			Beheer diverse boomspiegels	X
8	Tuinbouwstraat	X			Inrichting en beheer boomspiegels	Voorjaar 2012
9	Zaagmuldersweg	X			Beheer boomspiegels	Voorjaar 2012
10	Prof. Rankestraat		X	X	Herinrichting terrein	Najaar 2012
11	A.P. Fokkensstraat	X			Inrichting en beheer boomspiegels	Voorjaar 2012
12	Coranthijnestraat		X		Aanleg plantvakken/ fruit	Voorjaar 2012
13	Zwarteweg	X			Aanpassen boomspiegel	X
14	H.W. Mesdagplein	X			Aanleg geveltuin	X
15	Selwerderstraat 24	X			Aanleg geveltuin	X
16	Nieuwe Bleekerstraat 109	X			Aanleg geveltuin	X
17	Agricolastraat 23	X			Aanleg geveltuin	X
18	Kapteinlaan 56	X			Aanleg geveltuin	X
19	Irislaan 44	X			Aanleg geveltuin	X
20	Selwerderstraat 10	X			Aanleg geveltuin	X
21	Jozef Israelstraat 48	X			Aanleg geveltuin	X
22	Petrus Driessensstraat	X			Aanleg geveltuin	X
23	Holtstek 40	X			Aanleg geveltuin	X
24	Graaf Adolffstraat 21	X			Aanleg geveltuin	X
25	Eendrachtsskade nz 19	X			Aanleg geveltuin	X
26	Biltonstraat	X			Aanleg geveltuin	X

ZUID

Nr	Locatie	Geveltuin/ boomspiegel	Groenpart.	Eetbare stad	Opmerking	Gereed
1	Aalscholver			X	Vruchtbomen	X
2	Badhuisplein	X	X	X	Boomspiegels/walnoot/bessenstruiken	X
3	J. M. den Uylstraat		X	X	Aanleg boomgaard	X
4	Piccardthof			X	Diverse lokaties Piccardthof(smulroute)	X
5	Verzetstrijderslaan		X	X	Vruchtbomen/struiken/groentetuin	Vorbereiding
6	Eendrachtsskade NZ	X			Aanleg 4 geveltuintjes	X
7	De Linie 1		X		Beheer	Voorjaar 2012
8	Herhof		X	X	Fruitbomen/moestuin	X
9	TRV Stadspark			X	Aanbrengen smulroute	X
10	Davidstraat	X			Aanleg diverse geveltuinen	Vorbereiding
11	Meeuwerderbaan 6	X			Aanleg geveltuin	X
12	Winschoterdiep 155 H	X			Aanleg geveltuin	X
13	Marwixstraat	X			Aanleg geveltuin	X
14	Winschoterdiep 171	X			Aanleg geveltuin	X
15	Brederoschool			X	Aanplant appelbomen	X

Noordwest/Hoogkerk

Nr	Locatie	Geveltuin/ boomspiegel	Groenpart.	Eetbare stad	Opmerking	Gereed
1	Achter de Reitdijk		X	X	Beheer fruitbomen i.s.m. I.G.G.	Voorjaar 2012
2	UT Delfiaweg		X		Beheer groenstrook	Vorbereiding
3	Geijderse Roosstraat		X	X	Buurtmoestuin/Samenwerking Nijestee	Voorjaar 2012
4	Voermanhaven		X		Plaatsen plantenbakken	Vorbereiding
5	Concordiahuurt	X			Aanbrengen van 35 geveltuintjes	Vorbereiding

Noorddijk

Nr	Locatie	Geveltuin/ boomspiegel	Groenpart.	Eetbare stad	Opmerking	Gereed
1	Vaargeul			X	2 walnoten	X
2	Sibranda/Framaheerd			X	Aanplant aantal fruitbomen	X
3	Bottemaheerd			X	Aanplant aantal fruitbomen	Voorjaar 2012
4	Rensuma/Scheltemaheerd		X	X	Diverse aanpassing/fruit	X
5	Eilardaheerd		X	X	Omvorming heestervak/fruitboom	X
6	Stuurboordswal		X	X	Beheer gemeentelijk fruitbomen	X
7	Winkelcentrum oost		X		Beheer plantenbakken	Voorjaar 2012
8	Dijkwoningen Vaargeul		X		Omvorming heestervakken	Voorjaar 2012
9	Fultsemaheerd			X	Aanplant 2 sierappels	X
10	Molenstreek			X	Planten 2 fruitbomen	X
11	Boerderijum e.o.		X	X	Teelt afrikaanse groenten	Voorjaar 2012

Bijlage 2 – voorbeelden van projecten groenparticipatie en Eetbare Stad

De projecten vanuit groenparticipatie kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën: geveltuinen/boomspiegels, projecten groenparticipatie en projecten Eetbare Stad. Hieronder lichten wij enkele projecten nader toe.

Kloosterstraat

Ter gelegenheid van het 100 jarig bestaan van de Kloosterstraat hebben de bewoners een tafel met bankjes in hun straat geplaatst. De 'Kloostertafel' is tijdens het straatfeest op 14 mei 2011 door wethouder Jannie Visscher onthuld. Deze tafel is eigendom en in beheer van de bewoners. Daarnaast onderhouden de bewoners de groenvakken in hun straat.

Vaargeul

Aan de Vaargeul in Lewenborg is het plantsoen omgevormd tot een ontmoetingsplek voor bewoners. De bewoners hebben fruitbomen en fruitstruiken aangeplant, er zijn banken geplaatst en er is een jeu de boules baan aangelegd. Wethouder Jannie Visscher heeft de ontmoetingsplek in het voorjaar van 2011 feestelijk geopend. De bewoners hebben de ontmoetingsplek 'hof van Jannie' genoemd. Het geheel is in beheer bij de bewoners.

Badhuisplein

Op het Badhuisplein hebben bewoners in het najaar van 2011 een walnootboom geplant. Al eerder zijn de bloemperken langs het Badhuisplein vergroot en zijn er ook een aantal bessenstruiken geplant. De bewoners hebben alles zelf in beheer.

J. M. den Uylstraat

In het park aan de J. M. den Uylstraat hebben bewoners een buurtboomgaard met 25 fruitbomen aangelegd. De bewoners nemen ook het beheer van de bomen voor hun rekening. Wij ondersteunen de bewoners bij het snoeien van de bomen. Een expert op gebied van fruitbomen zal een halve dag met de bewoners gaan snoeien zodat zij dit straks zelf kunnen. De bewoners zullen ook participeren in het maai-beheer. De gemeente maait het perceel, de bewoners ruimen het maaisel op.

Piccardthof

In volkstuincomplex Piccardthof is langs de openbare weg een smulroute aangelegd. In een plantactie waarbij ook veel kinderen zijn betrokken, werden 11 grote en 9 kleine fruitbomen/struiken, 45 verschillende bessenstruiken en vele aardbeiplanten geplant. Ook bij Tuin- en Recreatievereniging Stadspark is er een dergelijke route. Bij de bomen zijn naambordjes geplaatst zodat de wandelaar ook weet wat hij eet.

Herehof

Tussen de Hereweg, de J. A. Feithstraat en het spoor zijn een appartementencomplex en nieuwbouwwoningen gebouwd. Tussen de appartementen en de woningen ligt de Herehof, een moderne binnentuin. De bewoners hebben fruitbomen aangeplant en een gezamenlijke moestuin aangelegd. De binnentuin zorgt voor synergie tussen de bewoners van zowel de grondgebonden huizen als de bewoners van de appartementen aan de Hereweg.